

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

36. Excusatur quædam Conventio Equitum Ierosolymitanorum à labe Symoniaca. Et inter alia quæ in textu huius resolutionis inferuntur, & docentur, maximè deducitur in criminalibus esse amplectendam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

De Simonia, &c. Resol. XXXVI. 335.

4. Nota quod Ianuarius, me citato, ubi supra docet, quod si non pro cedula, sed pro laboribus assumptis, pecunia præbeatur tertio impetranti, & si ex pacto hoc fiet, pullo modo illicitum est. Immo si pretium exuperat labores assumptos; & qui emit intelligit donare gratis tali tertio, magis hoc licitum est, & nullo modo est simonia. Sed de hoc.

RESOL. XXXVI.

Excusatur quædam conventio Equitum Ierosolymitanorum à labe simoniaca.

Et inter alia, quæ in textu hujus Resolutionis inferuntur, & docentur, maxime deducitur in criminalibus esse amplectendam opinionem, quæ favet reo, relicta probabiliore, & aliquid de consuetudinibus agitur.

Et queritur, an si unus ex concurrentibus det alteri pecuniam, à concursu desistat, ob impedimentum tollendum, committat simoniam?

Et an pactum cum aliquo, quod non concurrat in ordine ad hanc electionem, & ego non concurrat secum ad sequentem, licitum sit?

Et tandem queritur an Commenda Equitum D. Iacobi, Alcantara, Calatrava, &c. sint beneficia Ecclesiastica, & materia simoniæ?

Et an prædicti Equites sint vere Religiosi?

Et in textu hujus Resolutionis alias curiosas difficultates invenies signanter à S. Probatur secundo, usque in finem. §. Probatur tertio, & in fine. §. Notandum est. Sed aliæ earum jam iterum adscriptæ sunt in hoc ipsomet tractatu, Ex p. 6. tract. 8. & Mil. §. Rel. 17.

§. 1. S. Vpposita veritate facti, satis in discursu, & sumario enarrata, assero ex multis rationibus Dominum de N. immunem esse à labe simoniæ. Primo, quia commenda Religionis Melitanæ ferè semper non sunt materia simoniæ, non enim debent inter beneficia Ecclesiastica annumerari, quia conferuntur titulo Laico, nam dantur in stipendium pro temporalibus servitiis: ergo non sunt aliquid spirituales, sed tantum temporalia quædam subsidia, & alimenta militaria, & ideo hanc sententiam tenent communiter Theologi, & præcipuè inter illos Suarez, Rodriguez, Ledesma, & Vega, quos citat, & sequitur Castus Palaus tom. 3. tract. ult. disp. 3. punct. 13. num. 15. quibus ego addo Filliucium tom. 3. tract. 45. c. 6. n. 4. Aragonium in 2. 2. D. Thome, quæst. 100. art. 4. Cælestinum in Comp. Theolog. Moral. tract. 7. cap. 5. quæst. 9. Villalobos in summa tom. 2. tract. 37. difficult. 14. num. 2. Juncto, n. 3. in fine. Lez zanam in sum. Quæst. Reg. tom. 1. c. 5. num. 26. Bonacinam tom. 1. disp. 1. de Simonia q. 4. num. 25.

2. Nec valet dicere, quod sacra Rota olim contrariam sententiam tenuit coram Puteo lib. 1. decis. 282. & coram Maranta decis. 68. & ex illa postea Parisius de considen. quæst. 17. Garfias de benefic. tom. 1. part. 1. cap. 4. num. 1. Molfesius in summa tom. 1. tract. 6. cap. 2. num. 29. Sanchez in opusculo tom. 1. lib. 1. cap. 2. dub. 14. num. 8. & alij penes ipsos. Non inquam valet hoc dicere, nam licet penes me autoritas Sacre Rotæ sit maxima, tamen ratio per quam statuit dictas Commendas esse beneficia, mihi non placet, asserit enim dictos milites esse Religiosos, & dictæ Commendæ non dantur nisi Religiosis professis & ideo videtur annexæ statui Religioso, quem constat esse spirituale. Sed respondeo cum Villalobos, & Aragonio, licet hujusmodi Religiones ad divinum cultum ultimæ ordinentur, proprius tamen finis eorum instituti est quid temporale, scilicet militia: & non ultimi, sed proximi finis est habenda ratio. Ergo, &c. vel respondeo cum Suarez, & aliis Theologis ubi supra hujusmodi Commendas non tradi Religio-

sis ob professionem, tanquam ob titulum, sed tantum ob conditionem sine qua non conferuntur. Pontifex enim non vult illas Commendas conferri, nisi Professis; consequenter in recepturo hujusmodi Commendas requiritur professio ut sit habilis ad eas recipiendas: non tamen hinc sequitur hujusmodi Commendas esse aliquid spirituale; sicut si Pontifex præcipiet bona aliqua temporalia distribui inter Religiosos, non ob id illa bona essent spiritualia, seu annexa titulo spirituali, & ideo pensiones non efficiuntur spirituales, quod supponant primam tonsuram, si nullam secum afferat spirituales obligationem; nec talis existimanda est obligatio quam habent dicti milites recitandi aliquas preces: hic autem est titulus spiritualis: ergo hujusmodi Commendæ conferuntur titulo spirituali. Nam respondeo illam precum obligationem non oriri ex Commenda, sed ex Professione, & Regula: sicut Laici aliquarum Religionum obligantur ad privatas quasdam preces; unde fructus Commendæ non sunt revera stipendia pro tali divino officio, sed pro temporali ministerio Militiæ, quam quidem Militiam esse opus temporale pretio æstimabile dicendum est, quod ætimationem suam non amittit, etiam si fiat ex voto, & referatur ad cultum Dei, ut fusius explicat Suar. n. 8. & alij ubi supra, qui etiam addunt non ob stare, quod dicti Commendatarii aliquando habeant jus præsentandi in Ecclesiis suis aliquem Clericum sui ordinis, ut beneficium in tali Ecclesia obtineat, quod totum spirituale esse videtur: nam respondent illud se habere per modum juris patronatus, quod antecederet est annexum beneficio Ecclesiæ, & quasi inest Commendæ temporali tanquam fundamento, & transit cum ipsa Commenda: si verò instabis, Suarez, & alios citatos Doctores loqui de Commendis Equitum Divi Iacobi, &c. & non de commendis Equitum Divi Ioannis, inter quos, ut tenet Molfesius loco citato, & novissimè Fagundez de Iustis lib. 5. cap. 20. n. 11. est magna differentia: nam isti sunt verè Religiosi, illi autem non. Respondeo Equites Divi Iacobi ex communiore sententia esse verè Religiosos, ut ego satis firmavi in part. 2. tract. 2. resolut. 49. & 72. tract. 6. resolut. 23. & part. 3. tract. 2. resolut. 30. & me citato docent novissimè Amaia in Codicem, l. b. 10. tit. 39. num. 15. Marchin in res. pro jure ordin. milit. art. 2. numer. 7. & Sperellus decis. 2. num. 58. ubi plena manu, & ad satisfactionem adducunt Doctores hanc sententiam tenentes, & dato & non concessio, quod dicti Equites non sint verè Religiosi, nam in ordine ad committendam simoniam hoc nihil obstat: nam ut rectè observat Suarez loco cit. num. 6. satis ostendit, quod eo modo, quo sunt Religiosi, spirituale aliquid habeant, & invendibile, cui videntur annexæ eorum Commendæ, & tamen hoc non obstante, ut probatum est, supra citati Doctores constanter asserunt Commendas dictorum Equitum non esse materiam simoniæ; ergo, & idem dicendum est de Commendis Equitum D. Ioannis, cum in utrisque eadem militet ratio, & ideo hanc opinionem firmavi Summus Pontifex Iulius II. in Bulla dat. Romæ apud S. Petrum anno 1505. Kalend. Iulij Pontificatus sui anno 2. ubi clarè asserit Prioratus, Præceptorias, &c. Religionis Melitanæ non esse Beneficia, & Pius II. in alia Bulla, anno 1460. Kalend. Martij idem etiam asseruit. Vnde bona venia Canonistarum, quos ego sæpè libenter sequor, circa hanc questionem, potius Theologis adhaerendum esse putollet ex illis contrarium asserat Aprius tom. 1. lib. 13. cap. 6. quæst. 2. ego ad firmandam nostram sententiam adducam ex Canonistis Ioannem Quintum in Repetit. ad cap. de multa, de Præbend. numer. 8. & à numer. 15. ad numer. 163. ubi in specie docet Præceptores vel Commendatarios Divi Ioannis non esse Beneficiarios, nec beneficium habere, sed administrationem, & officium, quod

Dux primæ res. citat. & in hoc text. hic sunt in to. 9. tract. 2. res. 262. & 169. Tertia vero nunc inveniuntur in to. 7. ref. 3. Ref. 54. Quarta reperitur ibi in tr. 1. Ref. 99 & sup. hoc ibi in ref. 100. cursum & in ref. 149. §. Quæro secundo, & hic super. in Ref. 34. §. Adde & in Ref. 35. §. 1. cursum prop. 3. & in to. 3. tr. 1. Ref. 79. cum multis DD. in §. 2. & in to. 4. tr. 3. Ref. 98. à lin. 1. & vers. Ex doct. & in Ref. 99. à lin. 2. & in to. 8. tr. 1. Ref. 11. §. 1. & seqq. & ibi in tr. 4. Ref. 28. à lin. 2. & in to. 9. tr. 2. ex doct. Ref. 167.

conventionem de qua loquimur non incurrit in labem simoniacam.

6. Sed tandem quidquid sit de dictis opinionibus P. Pasquali ad defensionem Domini de N. non deferam hic per extensum apponere verba Francisci Zypæi in suis eruditissimis Consultationibus Canonice novissime impressis lib. 3. tit. de Iurpatronatus, consultat. 4. num. 6. ubi sic asserit. Sed & illud quod A. & B. juramentum offerunt intentionem suam procul abfuisse à simoniae labe: quodque uterque vitæ hactenus inculpatae fuerint nobiles, Sacerdotes: quod in tota alioquin actione palam processerint usi consilio Secretarij, Nunciij Apostolici, & Notarij in hujusmodi praxi admodum periti, aliorumque: atque licet etiam is inficiatur, qui non intelligit se illicitum quid admittere cap. per tuas 37. 10. de Simon. tamen traditum est auctoritatem viri alicujus docti excusare à culpa, & pœna; Navarr. consil. 29. num. 3. leg. cum pater. §. Titio de leg. 2. Gloss. finalis in fine. cap. ad audientiam, de his, qui viant met. Vvames consil. §. 61. numer. 5. ubi ex Petro de Palud. docet, si quid ad simoniam deest, quippe studiofaciæ depravata voluntas; atque agentium non operantur, ultra eorum intentionem. Hæc omnia Zypæus ubi supra: quæ quidem mirifice faciunt pro calu nostro, in quo dominus de N. in iis concordii initis palam processit, & non solum cum consilio peritorum: sed etiam licentia magni Magistri.

7. Unde ex his, & aliis rationibus superius suppositis sequitur Dominum de N. ab incurfu simoniacæ labe omnino liberandum, ejusque electionem validam declarandam esse. Et quidem si in dubio nemo censendus est simoniacus, cum in materia simoniæ probationes debeant esse claræ, & concludentes, ut determinavit sacra Rota in una Valsen. Prioratus die 27. Maij, anno 1600. coram Seraphino tom. 2. decis. 1359. n. 3. & in Civitat. Plebis præsentæ simoniæ die 12. Januatij 1620. coram Burato tom. 2. decis. 445. n. 6. & ibi amicissimus Ferentillus, ut diligenter solet, plures alias Sac. Rotæ decisiones adducit quibus adde adductas à Farinacio post. consil. 75. dub. 1. Ideo miror quomodo possint Adversarij præterelectionem dicti Domini de N. simoniacam declarandam esse, cum, ut diximus, ex tot rationibus, & Doctoribus superius adductis ab omni pravitate simoniaca liberam esse manifestè apparet, & ita ego sentio.

8. Notandum est tamen quòd post hæc scripta inveni amicissimum Alexandrum Sperellum decis. 2. n. 101. docere Commendas Equitum D. Jacobi, Alcantaræ & Calatravæ esse beneficia Ecclesiastica, & materia simoniæ, sed contra ipsum vide non solum Doctores citatos in principio huius Resolutionis, sed etiam novissimè Stephanum Fagundez de justit. & contrah. lib. 5. cap. 20. numero 10. qui etiam numer. 9. me citato tenet licitum esse absque ullo peccato pretium dare alicui, ut te faciat adscribere inter milites horum Ordinum, ultimum est valdè notandum, quia in praxi quotidianum.

9. Et tandem confirmationem supradictorum non definam hic adnotare, quòd post hæc scripta, & Rotæ cum multis communicata, pervenit ad manus meas Votum R. P. Francisci Bardi ex inclita Societate Iesu præstantissimi Theologi, in quo latè, & doctè firmat ut plurimum Commendas Equitum Melitenisium non esse beneficia Ecclesiastica, & per consequens materiam simoniæ, & supradictum Votum fuit etiam subscriptum à Patribus Alexandrino Nevola, Cæsare del Boico, Francisco del Bone, Iosepho de Augustino, Martino Prates, & aliis viris doctis eiusdem Societatis.

RESOL. XXXVII.

An sit simonia vendere locum honoratiorem pro sepultura?
Et quid de vasis sacris, & capellis? Ex p. 2. tract. 15.
& Misc. 1. Ref. 57.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam docet Suarez de re-
fig. tom. 1. lib. 4. de simonia, c. 14. n. 2. Reginal. tom. 6. tr. 1. Ref. 127. cur-
in praxi tom. 2. lib. 23. cap. 16. num. 226. Filiuc. tom. 3. fin in §. Ad
tr. 45. c. 3. n. 26. Raphaël de la Torre in 2. 2. to. 2. q. 100. confirmatio-
art. 4. disp. 7. & Malderus in 2. 2. tract. 9. c. 3. dub. 9. nem & ibi in

2. Sed contrariam sententiam amplectendam esse
maxime de hoc stante consuetudine universali; & ita
in specie contra Suarez docet Gasias de benef. tom. 1. tr. 7. Ref. 65
part. 5. c. 9. n. 117. in additionibus, ubi citat Sotum, in to. 1. tr. 4.
Spin. Gratianum, Lara, Salazar & Humadon, quibus Ref. 49.

ego addo doctissimos Theolog. Ioann. de la Cruz in
direct. conf. p. 1. præ. 7. q. 4. dub. 5. concl. 2. Rodriq. in 99. re-
gul. 3. q. 58. art. 2. Arag. in 2. 2. q. 100. art. 4. Philarch.
de offic. Sacerd. 10. 2. p. 2. lib. 6. c. 9. ex Societate Iesu Em-
manuelem Sà ver. simonia, n. 2. ex nostra Religione Nal-
dum in sum. ver. sepult. n. 8. & tandem novissimè Barb.

in suis collect. tom. 2. lib. 3. tit. 28. c. 13. n. 2. Ragucium de
Eccl. discip. 9. 86. n. 3. Genuensem in praxi Archiep. c.
32. n. 19. cum aliis. Dico igitur, quod aut pretium peti-
tur pro sepultura simpliciter aut pro aptiori loco se-
pulturæ. Primo casu pretium peti non potest absque la-
be simoniæ, quod cessat secundo casu, quando locus
honorabilior petitur pro sepultura; nam cum talis lo-
cus non sit necessarius ad sepulturam, non venditur se-
pultura nec sacrum contra Suar. & Ecclesia cœmeteria
habet ubi gratis sepeliri homines possunt. Situs igitur,
& locus dignior non videtur concernere spiritualia,
unde tanquam non necessarius, vendi potest; & ideo si
aliquis eligat honorabilem locum in Ecclesia, propter
talem præminentiam, potest ille honor pretio æsti-
mari, & vendi, cum hoc casu non vendatur sepultura,
quæ gratis præstanda est, sed ille locus aptior, & ho-
norabilior. Et ita fuisse decisum in Rota, in causa Tar-
raconensis sepulturæ 17. Maij. 1572. coram Lancellot-
to, testatur ex Gratiano, Gasias ubi sup. Nec facti Ca-
nones aliud prohibet quàm quod Clerici nolint mor-
tuum in loco sacro sepeliri, nisi aliquid detur pro ter-
ra; sed non si quis nolit sepeliri, in loco communi alio-
rum, sed peti locum honoratiorem; nam in hoc casu
non erit simonia aliquid exigere sicut & vasa sacra, &
capellæ, venduntur ratione materiæ: Et ita ego sentio,
in favorem consulens.

RESOL. XXXVIII.

An habens jus litigiosum in beneficio possit dare aliquid
alteri prætendenti, ut non prosequatur jus suum?

Et an hac pæctio sit simonia?

Et an idem dicendum sit de eo, qui habens possessionem
beneficii vellet relinquere alteri prætendenti ob aliquod
pretium ab eo receptum?

Et an si quis fecerit expensas in beneficio litigioso, possit
illas exigere ab illo, cui vel in cuius favorem resignat.
Ex p. 1. tract. 6. & Misc. 6. Ref. 7.

§. 1. **A**d hoc dubium quod in praxi potest accide-
re, sic respondet Ioannes Pont. in cur. Theol. ex Ref. 21.
disp. 56. q. 2. concl. 10. n. 37. Difficultas est, an qui habe-
ret jus in beneficio, sed litigiosum, posset recipere ab
alio prætendente jus in eodem beneficio aliquid, ut re-
nunciaret juri suo; vel dare aliquid, ut renunciaret
alter? Sententia communior videtur, quod non
possit